

A-398/86/1

PL ISSN 0023-5903

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXXVI

Nr 1

WARSZAWA 1979

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXXVI
1979

I

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1979

KOMITET REDAKCYJNY

Ludwik Bazyłow, Aleksander Gieysztor, Tadeusz Jędruszczyk (redaktor), Irena Koberdowa, Witold Kula, Czesław Madajczyk, Marian Małowist, Jerzy Maternicki, Jerzy Michalski (zastępca redaktora), Edward Potkowski (sekretarz), Emanuel Rostworowski, Franciszek Ryszka, Henryk Samsonowicz, Monika Senkowska-Gluck, Andrzej Skrzypek (sekretarz), Witold Stankiewicz, Jacek Staszewski, Jerzy Topolski, Marian Wojciechowski, Mieczysław Żywczyński.

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31-02-61

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa, Miodowa 10

Nakład 3243 + 127 egz. Ark. wyd. 27,25; ark. druk. 17,5.

Papier druk. sat. kl. III 70 g. 70 × 100.

Oddano do składania 20 X 1978 r. Podpisano do druku 13 II 79 r.

Druk oukończono w lutym 1979 r.

Zam. 644/78

C-36

Cena zł 30,—

Warszawska Drukarnia Naukowa, Warszawa, Sniadeckich 8

1979 k. 15 c

СОДЕРЖАНИЕ

Стефания Охманн — Политическая деятельность Яна Анджея Морштына в 1660—1661 гг.	3
Тадеуш Цегельски — Политика Немецкого Рейха в период первого раздела Польши 1772—1774	19
Артур Эйзенбах — Братское объединение всех вероисповеданий	43
Мария Новак-Келбикова, Ирена Спустек — Отношение англосаксонских держав к образованию польского государства в 1918 г.	67

Обзоры—Полемики—Предложения

Был ли XIX век потерян для развития польской современной цивилизации — Кшиштоф Гронёвски, Иренеуш Игнатович, Ежи Едлицки, Янина Леськевич, Ирена Петшак-Павловска, Збигнев Станкевич, Лех Тшетяковски . . .	89
Адольф Армбрустер — Зачатки национального сознания румун и трансильванских саксов в эпоху Возрождения и гуманизма	123
Ян Поморски — Методологические предпосылки <i>Восемнадцатого брюмера Луи Бонапарта</i> Карла Маркса	133
Стефан Кеневич — <i>Польский биографический словарь</i>	149
Францишек Рышка — Еще раз о проверке польских и западногерманских учебников, иначе говоря об „Антирекомендациях”	155

Рецензионные статьи и рецензии

Ялек Банашкевич — История — <i>exemplum</i>	161
Хроника	261
<i>In memoriam</i>	273

TABLE DES MATIÈRES

Stefania Ochmann — L'activité politique de Jan Andrzej Morsztyn en 1660—1661	3
Tadeusz Cegielski — La politique du reich allemand au temps du premier partage de la Pologne en 1772—1774	19
Artur Eisenbach — L'Alliance Polonaise de toutes les Croyances Religieuses	43
Maria Nowak-Kiełbikowa, Irena Spustek — L'attitude des puissances anglo-saxonnes envers la création de l'Etat polonais en 1918	67

REVUES — POLÉMIQUES — PROPOSITIONS

La Pologne a-t-elle perdu le XIX ^e s. du point de vue de la civilisation moderne? — Krzysztof Groniowski, Ireneusz Ihnatowicz, Jerzy Jedlicki, Janina Leskiewiczowa, Irena Pietrzak-Pawłowska, Zbigniew Stankiewicz, Lech Trzeciakowski	89
Adolf Armbruster — Les débuts de la conscience nationale des Roumains et des Saxons transylvaniens à l'époque de la Renaissance et de l'humanisme	123
Jan Pomorski — Les principes méthodologiques du 18 brumaire de Louis Bonaparte de Karl Marx	133
Stefan Kieniewicz — <i>Le Dictionnaire biographique polonais</i>	149
Franciszek Ryszka — Encore une fois au sujet de la révision des manuels polonais et ouest-allemands, ou „Antirecommandations”	155

CRITIQUES ET COMPTES RENDUS

Jacek Banaszkiwicz — L'histoire — exemplum	161
Chronique	261
In memoriam	273

SPIS TREŚCI

Stefania Ochmann — Działalność polityczna Jana Andrzeja Morsztyna w latach 1660—1661	3
Tadeusz Cegielski — Polityka Rzeszy Niemieckiej w okresie pierwszego rozbioru Polski 1772—74 r.	19
Artur Eisenbach — Zbratanie Polskie Wszystkich Wyznań Religijnych .	43
Maria Nowak-Kiełbikowa, Irena Spustek — Stanowisko mocarstw anglosaskich wobec powstania państwa polskiego w 1918 roku . . .	67

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Czy Polska straciła wiek XIX pod względem nowoczesnej cywilizacji? — Krzysztof Groniowski, Ireneusz Ihnatowicz, Jerzy Jedlicki, Janina Leskiewiczowa, Irena Pietrzak-Pawłowska, Zbigniew Stankiewicz, Lech Trzeciakowski	89
Adolf Armbruster — Początki świadomości narodowej Rumunów i Sasów transylwańskich w epoce Odrodzenia i humanizmu (Z najnowszych badań rumuńskich)	123
Jar. Pomorski — Założenia metodologiczne <i>Osiemnastego Brumaire'a Ludwika Bonaparte</i> Karola Marksa	133
Stefan Kieniewicz — <i>Polski Słownik Biograficzny</i>	149
Franciszek Ryszka — Jeszcze raz o rewizji podręczników polskich i zachodniemieckich, czyli o „Antyzaleceniach”	155

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Jacek Banaszkiewicz — Historia — exemplum	161
*	
W. Kaltenstadler, Arbeitsorganisation und Führungssystem bei den römischen Agrarschriftstellern — Jerzy Kolendo	173
J. Kovačević, Avarski kaganat — Jan Leśny	176
J. Hauziński, Islam w feudalnych państwach arabskich i w krajach ościennych (VII—XV w.) — Janusz Danecki	179
B. Varsik, Osiedlenie Košickej kotliny s osobitným zreteľom na celé východné Slovensko a horné Patisie — Henryk Ruciński	183
I. Bertényi, Az országbirói intézmény története a XIV században — Adrienne Kőrmendy	186
M. Trojanowska, Dokument miejski lubelski od XIV do XVIII wieku — Jerzy Przeracki	189
M. Koczerska, Rodzina szlachecka w Polsce późnego średniowiecza — Maria Bogucka	191
N. W. Sinicyna, Maksim Griek w Rosji — Artur Kijas	193
J. Radziszewska, Maciej Strykowski historyk — poeta z epoki Odrodzenia — Juliusz Bardach	196

A. Pawiński, Rządy sejmikowe w Polsce 1572—1795 na tle stosunków województw kujawskich — Adam Lityński	198
H. Soly, Urbanisme en kapitalisme te Antwerpen in de 16de eeuw — Maria Bogucka	199
R. Baetens, De nazomer van Antwerpens welvaart. De diaspora en het handelshuis De Groote tijdens de eerste helft der 17de eeuw — Maria Bogucka	201
W. Magnuszewski, Z dziejów elearów polskich. Stanisław Stroynowski — Henryk Wisner	203
M. Rożek — Uroczystości w barokowym Krakowie — Krystyn Matwi-jowski	206
M. Theys, La population de Diest pendant les deux premiers tiers du XIX ^e siècle — Maria Nietyksza	208
Gospodarka przemysłowa i początki cywilizacji technicznej w rolniczych krajach Europy. Studia i materiały pod red. I. Pietrzak-Pawłowskiej — Bolesław Pełka	211
Studies on the History of the Hungarian Trade-Union Movement, ed. by E. Kabos — A. Zsilák — Stanisław Dzieciółowski	214
G. I. Szcetinina, Uniwersytety w Rosji i ustaw 1884 goda — Franciszek Nowiński	217
Pamiętniki emigrantów, Stany Zjednoczone — Andrzej Brożek	219
H. Barycz, Historyk gniewny i niepokorny. Rzecz o Wacławie Sobieskim — Krystyna Śreniowska	226
A. Bergman, Rzecz o Bronisławie Taraszkiewiczu — Juliusz Bardach	229
Sowietsko-giermanskije odnoszenija 1922—1925 gg. Dokumenty i materiały — Wojciech Materski	233
E. Hornig, Breslau 1945. Erlebnisse in der eingeschlossenen Stadt — Marek Sokołowski	240
F. Furet, J. Ozouf, Lire et écrire, l'alfabétisation des français de Calvin à Jules Ferry — Janina Leskiewiczowa	243
Słownik polskich towarzystw naukowych, t. 1 — Zbigniew Kalisz	248
„Rocznik Lubelski” — Stanisław Michałowski	250
Studia Maritima, sous la rédaction de M. Bogucka — Stanisław Bylina	251
Anciens Pays et Assemblées d'Etats LXX Standen en Landen — Stanisław Russocki	254

NA ŁAMACH CZASOPISM ZAGRANICZNYCH

Teoria. Historia historiografii. Polonica — Stanisław T. Bębenek	257
--	-----

KRONIKA

Międzynarodowy Komitet Nauk Historycznych — A. G.	261
Sympozjum poświęcone dziejom federalizmu — Juliusz Bardach	269

IN MEMORIAM

Mieczysław Chojnacki (1900—1978) — Stefan K. Kuczyński	273
--	-----

LISTY DO REDAKCJI

O życiorysach dwóch Sądceczan — Jerzy Potoczek	275
--	-----

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

Warunki prenumery

Cena prenumery krajowej

rocznie zł 120.—

półrocznie zł 60.—

Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch”, oraz urzędy pocztowe i doręczyciele w terminach:

- do 25 listopada na I półrocze roku następnego i na cały rok następny,
- do 10 czerwca na II półrocze roku bieżącego.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje, organizacje i wszelkiego rodzaju zakłady pracy zamawiają prenumeratę w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”, w miejscowościach zaś, w których nie ma Oddziałów RSW — w urzędach pocztowych.

Czytelnicy indywidualni opłacają prenumeratę wyłącznie w urzędach pocztowych i u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71 — w terminach podanych dla prenumery krajowej.

Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę jest droższa od prenumery krajowej o 50% dla zleceniodawców indywidualnych i o 100% dla zleceniodawców instytucji i zakładów pracy.

Bieżące i archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Wydawnictw Naukowych PAN-Ossolineum-PWN, Pałac Kultury i Nauki (wysoki parter) 00-901 Warszawa oraz w księgarniach naukowych „Domu Książki”.

A subscription order stating the period of time, along with the subscriber's name and address can be sent to your subscription agent or directly to Foreign Trade Enterprise Ars Polona — Ruch, 00-068 Warszawa, 7 Krakowskie Przedmieście, P.O. Box 1001, Poland. Please send payments to the account of Ars Polona — Ruch in Bank Handlowy S.A., 7 Traugutt Street, 00-067 Warszawa, Poland.

Kwart. Hist. R. LXXXVI, z. 4, październik—grudzień 1979

Indeks 36310